

Lilleskolerne
Ny Kongensgade 10 1.
1472 København K

Tlf. 3330 7920
Fax 7020 2643

peter@lilleskolerne.dk
www.lilleskolerne.dk

INDHOLD:

Side 1

Lilleskolernes politiske legitimitet – skole for fremtiden

Side 2

Verdens smukkeste skole – er en lilleskole i Grenå

Cpr-numre i Skoleintra

Side 3-4

Reportage fra Specialundervisningsstræf 2010

Side 5 -6

Skal folkeskolen være en kommunal friskole?

KORT NYT

- Mindeord for Spæt Henriksen
- Lønoverblik
- Nye satser for kørselsgodtgørelse
- Interesse bag PISA
- Forebyggende sundhedsydelse
- Sektorregnskab
- Regnskabsanalyse
- Temadag om arbejdsmiljø
- Ny revisortjekliste
- eVejledning

KALENDER

Lilleskolernes politiske legitimitet – skole for fremtiden

Godt nytår og velkommen til et år, hvor de store udfordringer bliver skolernes økonomi og det forestående valg - er tøvejret et tegn....?

Det første er indlysende: Nu er den urimelige rutsjebanetur i koblingsprocent og ekstrabesparelser iværksat og ude på skolerne er der indskrænkninger og besparelser i vente. I Lilleskolerne forventer vi, at skolerne takler den pressede økonomi med variationer indenfor temaerne – besparelser, måske afskedigelser, forhøjede skolepenge og flere elever i klasserne. Alt sammen udfordringer, som skolerne nok skal overleve, men som også trækker fokus og ressourcer væk fra skolernes kerneydelse, pædagogikken og undervisningen. Det er her faren lurer, for hvis ikke man på den enkelte lilleskole holder den pædagogiske fane højt koster det på den lange bane. Hvad skal gøre skolerne attraktive for nye forældre og medarbejdere? Det vil vi i *Lilleskolerne* sætte fokus på vores kommende bestyrelsestræf, hvor vi håber på et ligeså så stort fremmøde som sidst.

Men også i det større politiske perspektiv er det helt afgørende, at vi ude på skolerne giver vores bud på en skole for fremtiden. Jeg har før sagt det: Undervisnings- og skolefriheden er som et

stadig mere tilfrosset gadekær – hvis vi vil holde vågen åben, må vi som ændrerne padle lidt stærkere. Med andre ord må vi overfor politikere og meningshavere kunne argumentere for og påvise, at de frie skoler tilfører samfundet værdi på den ene eller anden måde. Jeg tror, at skolepolitik bliver et centralt emne i valgkampen – det har det allerede været længe. Jeg tror også, at der vil komme mange overbud i forhold til lovmæssige begrænsninger af de frie skolers muligheder. Overbud hvor værdipolitik og økonomiske besparelser blandes sammen i en pærevælling – alt sammen på bekostning af en vision for, hvad den danske grundskole – både folkeskole og frie grundskoler – skal byde ind med i lyset af fremtidens udfordringer. Denne vision kan vi bidrage til, og det skal måske være det, vi forpligter hinanden på på Repræsentantskabet?

I *Lilleskolerne* opruster vi til den kommende politiske virkelighed ved at kvalificere dialogen med politikerne. Vi har blandt andet arrangeret et arbejdsseminar med uddannelsespolitikere og udvalgte medlemsskoler, der alle har arbejdet med, hvordan skolerne kan løfte det sociale ansvar – det forventer vi os meget af. Vi håber, at I ude på skolerne også opruster – pædagogisk såvel som værdimæssigt. Vi er her endnu.....

Godt nytår
Søren Erhard Hansen,
Formand

Bestyrelsestræf 2011

29. – 30. april på Kobæk Strand Conferencecenter

På vej mod fremtidens skole

Drop vanetænkningen - tag med ned i U'et
PROGRAMMET lander i din mailboks om kort tid

Verdens smukkeste skole er en lilleskole – og den ligger i Grenå

På Norddjurs Friskole har man lige fra den første mursten blev lagt til skolens bygninger arbejdet bevidst med kunsten som et element i skolens arkitektur. Elevernes værker indtager en fremtrædende plads og er integreret i arkitekturen. Det skaber enestående rum og meget smukke skolebygninger. Særligt unikt er det, at skolens æstetik er skabt og udviklet af elever, forældre og medarbejdere ved skolen, gennem mange års ihærdig og målrettet indsats.

Det er der nu kommet en bog ud af: "Verdens smukkeste skole – for evigt". Titlen skyldes en elev på skolen, der brugte vendingen under en rundvisning for folkene bag bogen.

Bogen er udgivet af dcum – Danske Center for Undervisningsmiljø. Bogen koster 75 kroner og kan bestilles via dcum's hjemmeside, hvor man også har mulighed for at downloade bogen som pdf-fil.

Til sommer, når Norddjurs Friskole er vært ved Lilleskolefestivalen, vil elever og lærere fra mere end 30 andre lilleskoler få lejlighed til at lade sig inspirere ved selvsyn.

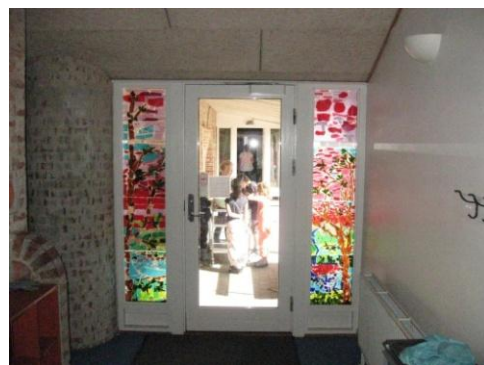
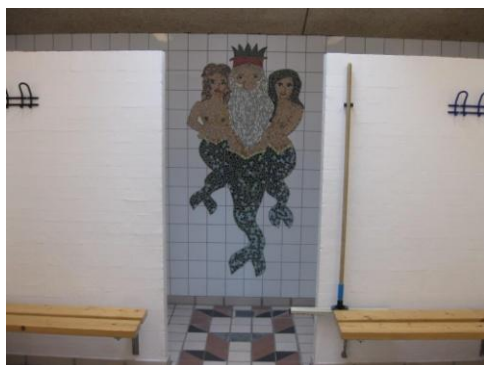
LINK:

[DCUM hjemmeside bestil bog](#)

[DCUM pdf-version af bogen](#)

Norrdjurs Friskole, bad og døparti

Foto: Iben Lindemark

UNI C

er en styrelse under Undervisningsministeriet, der leverer et bredt spektrum af it-tjenester til uddannelses- og forskningsinstitutioner. Blandt andet indsamler og bearbejder UNI C statistiske oplysninger fra frie grundskoler og leverer løsninger til hjemmesider og intranet for skoler

Cpr-numre i SkoleIntra

Foranlediget af henvendelser fra medlemsskoler om anvendelsen af CPR-numre i forbindelse med SkoleIntra-systemet fra UNI-C, har Lilleskolerne indhentet nedenstående information, som forhåbentlig kan hjælpe skolerne til at besvare henvendelser fra forældre.

Af Ole Gram Clausen, konsulent UNI-C

Alle forældre bliver nu bedt om at indtaste deres CPR-nummer, hvis CPR-nummeret ikke findes i SkoleIntra-systemet, i forvejen. Med CPR-nummeret kan SkoleIntra-

systemet identificere hver unik bruger af systemet med sikkerhed. Forældrenes CPR-numre importeres automatisk i forbindelse med import af elevoplysninger fra UNI-Cs centra-

le server, dvs. ved import fra TEA, KMD Elev, Dansk Skoledata m.fl. Hvis skolen importerer elevdata fra andre systemer, er det ikke sikkert, at forældrenes CPR-numre kommer med. Derfor er der her en mulighed for, at administrator kan indtaste forældrenes CPR-numre, hvis forældrene ikke selv har gjort det inde fra ForældreIntra.

CPR-numrene sendes over en sikker, krypteret forbindelse (SSL) og gemmes i krypteret form i SkoleIntras database. Forældrenes CPR-numre skal være lagt ind i SkoleIntras database, hvis man ønsker, at de skal at logge ind i ForældreIntra med digital signatur eller Nem ID.

Elevernes CPR-numre kommer ligeledes ind i systemet i forbindelse med import af elevoplysninger fra central server og administrator kan indtaste dem manuelt hvis de ikke

bliver importeret. Opbevaringen af CPR-numrene sendes ligeledes over i sikker, krypteret forbindelse. Eleverne bliver ikke spurgt om CPR-numre hvis de ikke findes i systemet.

Bemærk:

- Det er frivilligt, om forælder vil indtaste sit CPR-nummer eller ej. Hvis de ikke ønsker at indtaste det, kan de lade feltet stå blankt, og trykke på *Gem*. Efter tre måneder vil de igen blive bedt om at indtaste CPR-nummeret og kan igen vælge ikke at udfylde feltet.
- Det er risikofrit at indtaste sit CPR-nummer, for oplysningen sendes krypteret over en sikker forbindelse til serveren (SSL-krypteret), og CPR-nummeret gemmes i ikke-læsbar form i databasen.

Reportage fra Specialundervisningstræf 2010

Af Iben Lindemark, konsulent Lilleskolerne

Luften sitrer af energi og entusiasme, da Lilleskolerne's årlige

Specialundervisningstræf starter med erfaringsudveksling mellem deltagerne. Der er ingen tvivl om, at alle brænder for emnet: specialunderviserens mange roller, lige fra koordinator og lærer til supervisor og fagleder. Der er nok af opgaver at tage fat på, og i den forbindelse er det tydeligvis rart at tale med andre om udfordringerne. Deltagerne hænger desuden sedler på væggen med, hvad de hver især har en særlig viden om, og hvad de selv ønsker hjælp til. På den måde skal træffet også fungere som et rum for sparring, der forhåbentlig kan lede til et net-

værk på tværs af skolerne, når deltagerne tager hjem igen.

Men først skal deltagerne igennem et tætpakket program med nogle spændende kapaciteter på specialundervisningsområdet. Især hjerneforsker Kjeld Fredens oplæg om "Selvcoaching

Kjeld Fredens fortæller om forskelle på hjerner

– få hjernen med til en forandring” vækker begejstring. Her taler han om, hvordan man kan lære at tænke mere positivt og udviklende. Undervejs understreger han gang på gang, at der som udgangspunkt ikke er forskel på pigers og drenges hjerner. I hvert fald er der større forskel på hjerner fra individ til individ, end der er mellem kønnene. En oplysning, der både vækker undren og diskussion hos deltagerne, men også giver en forståelse af, at alle har potentiale til at opnå lykke og viden – det handler blot om at bruge hjernen rigtigt. Det lyder så let, når Kjeld Fredens taler om det, og der er ingen tvivl om, at mange af deltagerne efterfølgende vil gå hjem og afprøve det i praksis.

Videndeling og gruppearbejde veksler med foredrag på Specialundervisningstræffet

Træffet finder sted i slutningen af november 2010 på Hotel Strandparken i Holbæk, mens den første sne falder og skaber en fantastisk udsigt fra lokalet ud over fjorden. I pauserne benytter deltagerne lejligheden til at gå en tur langs vandet og reflektere over alt det, de har lært. Der skal en del luft til at klare tankerne efter de mange oplæg, som også indeholder et foredrag af psykolog

Gitte Haag. Hun taler engageret om, hvordan børns problemadfærd kan ses som en gave til fællesskabet, fordi negativ adfærd giver mulighed for at indgå i en dialog med barnet. Og her skal der være fokus på at udvikle psykisk modstandskraft og nye, positive selvbilleder.

Psykolog Jørn Nielsen kommer ind på noget af det samme i sit oplæg: Når elever får en diagnose, giver det nemlig kun et øjebliksbillede af en del af barnet. Diagnosen siger fx ikke noget om udviklingspotentialet. Alle børn kan udvikle sig, hvis man bruger diagnosen som et afsæt til at skabe de rigtige betingelser for læringen. Det handler basalt set om at give udviklende støtte frem for kompenserende støtte, samt at skabe bæredygtige fællesskaber, der rækker ud over skolen. Alt sammen noget deltagerne kan nikke bekræftende til.

I løbet af de tre dage, træffet løber af stablen, er der også oplæg om koordinator- og supervisionsrollen, der er en del af mange specialunderviseres dagligdag. Flere deltagere udtrykker undervejs, at det er rigtig godt at lære mere om kommunikation og svære samtaler. Dialog med børn, forældre, kolleger og ledelse fylder meget i hverdagen, og er noget af det, mange gerne vil være bedre til at håndtere.

Da træffet slutter fredag eftermiddag, er deltagerne forhåbentlig både klædt bedre på til at varetage opgaven med specialundervisning på skolen og er blevet opmærksomme på nogle områder, de kan arbejde mere med at udvikle. Overordnet er deltagerne meget tilfredse med indholdet og udbyttet af træffet, og som en af dem siger på vej ud af døren: ”Endnu en gang et fantastisk træf. Bare vores kolleger dog kunne få den samme viden, som vi har fået her. Jeg glæder mig allerede til næste år!”

Skal folkeskolen være en kommunal friskole?

Regeringens folkeskoleudspil lægger op til forsøg samtidigt med at de frie skoler skal belønnes for at tage tosprogede elever

Af Peter Højgaard Pedersen, sekretariatsleder, Lilleskolerne

De frie grundskoler er nævnt to gange i afsnittet om "styrket integrationsindsats i skolen" i regeringens udspil til en bedre folkeskole – "Faglighed og frihed" – som blev offentliggjort i sidste uge.

len fra disse to tilskudsarter, forudsætter det en lovændring og en efterfølgende regelgivning og organisering af tilskudsadministrationen. Hvordan alt dette tænkes gennemført foreligger der ikke oplysninger om. Undervisningsministeren har heller ikke givet indikationer om, hvor stort et beløb, der tænkes afsnøret.

Forslaget om at skærpe tilsynet med elevernes færdigheder i skoler med mange tosprogede, som blev lanceret i "ghettoplanen" i sommers, gentages. Forslaget gik ud på at gøre de nationale test i dansk til en obligatorisk del af tilsynet. Dette forslag vil kræve en ændring af friskoleloven.

Et nyt forslag skal motivere frie grundskoler til at løfte en større del af integrationsopgaven. Regeringen foreslår, at der afsnøres en ny særlig pulje, som skal kanalisere tilskudskroner over til skoler, der gør en ekstra indsats for integrationen ved at optage tosprogede elever. Pengene skal gå til skoler, der i forvejen har få tosprogede elever, og som vælger eller lykkes med at optage flere tosprogede elever.

Der er selvfølgelig tale om et forslag, som ikke lader sig omsætte til praksis fra den ene dag til den anden. Rent tilskudsteknisk minder forslaget om de puljer, som vi i forvejen har til vorkartilskud og specialundervisningstilskud. Hvis ordningen skal følge model-

DOKUMENTATION

"Faglighed og frihed – Regeringens udspil til en bedre folkeskole" s. 56

Forsøg med fritstående skoler.

Som led i udviklingen af det kommunale selvstyre skal et antal interesserede kommuner have frihed til på forsøgsbasis at frisætte ti folkeskoler. Kommunalbestyrelsens kompetencer overføres til skolebestyrelsen, der således får betydelige beføjelser blandt andet i forhold til at ansætte og afskedige skolelederen. Skolens økonomi baseres på taxameterprincipper, hvorefter skolebestyrelsen får det fulde ansvar for budget og regnskab. Der gives endvidere mulighed for, at der kan sammensættes professionelle skolebestyrelser. Folkeskolens formålsparagraf og øvrige bestemmelser om undervisningens struktur og indhold vil gælde fuldt ud for de fritstående skoler. Initiativet skal ses i sammenhæng med frikommuneforsøget.

Kommunale friskoler?

Det måske mest vidtgående forslag i hele udspillet går ud på at privatisere – gøre den enkelte skole "fritstående", som det hedder i udspillet – ved at skolens økonomi baseres på taxametertilskud og ved at udstyre skolen med "professionelle skolebestyrelser" med kompetence til at ansætte og afskedige lederen.

DOKUMENTATION

”Faglighed og frihed – Regeringens udspil til en bedre folkeskole” s. 17

Styrket tilsyn i skoler med mange tosprogede.

Regeringen vil skærpe tilsynet med elevernes færdigheder i dansk i de frie grundskoler ved at benytte de nationale test i dansk som en obligatorisk del af tilsynet. Regeringen vil desuden skærpe tilsynet i forhold til kommunale folkeskoler med mange tosprogede elever eller mange elever med sprogstøttebehov, ved at dette særlige fokusområde indgår i kommunernes kvalitetsudviklingsrapporter. Endelig vil regeringen give kommunerne mulighed for at etablere et antal ”integrationspladser” til børn med anden etnisk baggrund end dansk, så de lettere kan skifte skole og komme i en klasse med relativt få tosprogede elever.

Frie grundskoler skal løfte en større del af integrationsopgaven.

Der etableres en pulje inden for de frie grundskolers bevillingsramme, der belønner de frie grundskoler, som vil gøre en ekstra indsats for at løfte deres andel af integrationsopgaverne i områder med mange tosprogede elever. Puljen målrettes skoler med få tosprogede elever, der optager disse elever.

I udspillet vil regeringen åbne for at lave forsøg med sådanne ”fritstående skoler”. Betegnende nok hedder det ikke lænere ”folkeskoler” – dog skal folkeskolens formålsparagraf og bestemmelser om skolens indhold følges. Reelt peger forsøget på en helt ny og meget anderledes styring af folkeskolen, end den vi kender i dag.

KORT NYT

Et dødsfald Spæt Henriksen

døde kort før jul og blev begravet den 30. december. Spæt Henriksen blev født i Nuuk, Grønland i 1926, og arbejdede som lærer i folkeskolen, lilleskolen og seminarier. Fra 1974-96 var hun lektor i pædagogik på Danmarks Lærerhøjskole. Derefter var Spæt ekstern lektor ved Åbent Universitet, RUC. Spæts interesseområde var reformpædagogik og dermed undervisningens demokratisering, både historisk og tolket i den aktuelle kultursammenhæng. Mange lærere og ledere fra lilleskoler har mødt Spæt som en dedikeret, inspirerende og meget vidende underviser på kurser i lilleskoleregi og på lærerhøjskolen. Spæt var en årrække tilsynsførende ved Balle-rup Ny Skole.

PHP

”Lønoverblik”

Personalestyrelsen har lanceret et nyt værktøj, ”Lønoverblik - til lokale lønforhandlinger i staten”, som giver mulighed for at finde lønniveauet på de enkelte frie grundskoler, såvel som på alle andre institutioner omfattet af statslige overenskomster.

Lønoverblik er netbaseret og man definerer selv sine søgninger. Brugsanvisning til at finde egen skole:

- Gå ind på [lønoverblik](#)
- Gå til ”ministerområde” og scroll ned til ”55 Skoler, Folkekirken m.v.” – det er den næstsidste
- Gå til ”Hovedkonto” – og vælg 552006 ”De frie grundskoler”
- Vælg nu den ønskede skole

Og der er mange andre søgemuligheder. God fornøjelse.

LINK

<https://www.loenoverblik.dk/>

Kørselsgodtgørelse og time- og dagpenge forhøjet

Med virkning fra 1. januar 2011 er satserne for kørselsgodtgørelse og time- og dagpenge i forbindelse med tjenesterejser forhøjet. De ny takster fremgår af Personalestyrelsens cirkulære af 20. december, som skolerne er underlagt. Godtgørelserne er skattefrie, men udbetalinger skal oplyses til skattevæsnet.

Hvem har en interesse i PISA?

Det spørgsmål stiller ph.d.-stipendiat i pædagogik Sune Jon Hansen i en kronik i Information den 28. december 2010. I kronikken argumenteres for at udfordre PISA-målingerne både som tænkning og som institution.

Resultaterne af PISA-målingerne – dvs. Danmarks placering, som mange øjensynligt finder beskæmmende – spiller en stor rolle i den offentlige debat og i skolepolitikken; men der er ingen, der stiller spørgsmål ved grundlaget for resultaterne, selve PISA-målingerne. Hvad er historien bag, hvilke interesser har født målingerne og driver dem frem?

LINK til kronik:
<http://www.information.dk/254834>

Sune Jon Hansen, der er ph.d.-stipendiat ved Københavns Universitet, er tidligere elev på Brovandeskolen i Skagen. Kronikken blev bragt i den trykte udgave af Information 28. december 2010, på side 18 i 1. sektion.

Forebyggende sundhedsydelser for børn og unge

Bekendtgørelsen om forebyggende sundhedsydelser for børn og unge beskriver hvilke ydelser børn og unge

samt skoler har krav på fra den kommunale sundhedstjeneste.

Det drejer sig om:

- Helbredsundersøgelser ved læge og sundhedsplejererske, der skal tilbydes i barnets første skoleår og umiddelbart før undervisningspligtens ophør.
- Tilsyn med det enkelte barns fysiske og psykiske helbredstilstand, afdækning af eventuelle individuelle sundhedsmæssige problemer ved funktionsundersøgelser og gennem regelmæssig kontakt med børnene.
- Bistand til skoler i form af generel rådgivning om børns og unges sundhed, vejledning om og tilsyn med sundhedsforhold på skolen og konkret rådgivning vedrørende de børn som skolens medarbejdere finder har særlige problemer.

Bekendtgørelsen er netop ajourført til ikrafttræden 1. januar 2011, som afløsning af en tidligere bekendtgørelse af 28. november 2006.

Sektorregnskaber fra undervisningsministeriet

Undervisningsministeriet har udarbejdet et sektorregnskab for frie grundskoler. Formålet med regnskabet er at stille en bred økonomisk information om sektoren til rådighed for skolerne, ministeriet samt offentligheden i almindelighed. Den enkelte skole kan også have udbytte af at se sig selv i lyset af økonomien i sektoren som helhed. Sektorregnskabet er udarbejdet på grundlag af de offentligt tilgængelige regnskaber på Regnskabsportalen.

LINK:
[Undervisningsministeriets ektorregnskab frie grundskoler 2009](#)

Regnskabsanalyse 2009

I december blev der lagt sidste hånd på Regnskabsanalyse for 2009, og analysen er udsendt til skolerne og revisorerne. Analysen og det bagvedliggende tabelmaterialet (i Excel-format), kan rekvireres hos sekretariatet.

Temadag om arbejdsmiljø

Overskriften for temadagen 2011 om arbejdsmiljø er "En god arbejdsdag", hvor der sættes fokus på stressfaktorer i hverdagen, som kan være svære at få øje på, men som tilsammen kan skabe problemer i de psykiske arbejdsmiljø. Temadagen afholdes 3. marts og 23. marts på Hornstrup-centret og 31. marts i Roskilde. Temadagen arrangeres af FSL og skoleforeningerne, heriblandt *Lilleskolerne*. Indbydelsen er sendt til skolerne.

Ny revisortjekliste for 2010 årsregnskab klar

Undervisningsministeriet har udsendt revisortjeklisten for 2010, som indeholder en række spørgsmål, som revisorerne skal besvare i tilknytning til revisionen af årsregnskab. Besvarelsenerne skal indarbejdes i revisionsprotokollatet og bliver endvidere indberettet i Undervisningsministeriets regnskabsportal til videre behandling.

LINK

[Revisortjekliste for frie grundskoler](#)

eVejledning

Undervisningsministeriet har søsat et nyt, elektronisk vejledningstilbud. Det er også muligt at ringe eller sms' e til eVejledning, som har tilknyttet 34 vejledere der personligt vil vejlede de der henvender sig.

www.evejledning.dk

KALENDER 2010 - 2011

8. februar 2011	Introkursus for nyansatte – Opfølgingskursusdag
9. februar	Ledermøde i Odense
7. april	Ledermøde i Kastrup
29. – 30. april	Bestyrelsestræf og Repræsentantskabsmøde 2011 – på Kobæk Strand ved Skælskør
31. maj	Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer i Jylland
8. juni	Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer på Sjælland
20. – 22. juni	Lilleskolefestival 2011 på Norddjurs Friskole
21. – 23. september	Ledertræf 2011 i Svendborg (ja – alle får enkeltværelse – ingen "kosteskabe" denne gang)
7. – 9. november	Sekretærkursus 2011, Brogården ved Strib
16. – 18. november	Specialundervisningstræf 2011